

Boekverslag A Passage to India (E. M. Forster)

Joris Broeders

© havovwo.nl (maart 2002)

Primaire gegevens van het gelezen werk

Auteur : E.M. Forster
Titel : A Passage to India
Ondertitel : -
Verschenen in : 1924
Aantal blz. : 317
Leestijd : 15 uur
Uitgelezen op : 22 oktober 2000

Beschrijving van de leeservaring

Ik heb dit boek gekozen, omdat het mij door mijn leraar literatuur en mijn leraar engels werd aangeraden. De titel (Een overtocht naar India) deed mij vermoeden dat het boek over een reis naar India ging. Op de illustratie op de kaft staan een aantal Engelsen in gezelschap van enkele Indiërs. Hierdoor ging ik niet zozeer aan een beschrijving van de reis van de Engelsen denken, maar meer aan hun verblijf in India. Tevens schoot de kolonisatie van India door Engelsen door mijn hoofd, omdat het boek in het engels is geschreven en ook door het jaar van uitgave van de eerste druk. Omdat de beide leraren erg enthousiast waren verwachtte ik een boek met een goede verhaallijn en aansprekende personages.

Meteen nadat ik het boek had gelezen, was ik zeer te spreken over de personages, kleine humoristische stukjes en verschillende wendingen in het verhaal. Tevens viel me het steeds terugkerende contrast tussen de Indiërs en de Engelsen op. Tenslotte voelde ik groots medeleven met de personages, omdat het verhaal zo realistisch is, daarom is het verhaal zo meeslepend.

Het verhaal gaat over Mrs Moore die samen met de verloofde van haar zoon, Miss Quested, haar zoon opzoekt. De zoon, Ronny Heaslop, is de politierechter van Chandrapore; een stadje in het gekoloniseerde India. De Indiërs die in dat gebied wonen worden onderdrukt, maar Mrs Moore en Miss Quested willen in tegenstelling tot de andere Engelsen wel sociale contacten met de Indiërs. Zo ontmoet Mrs Moore Aziz, een Indiase huisarts. Ze zitten in hetzelfde schuitje; ze hebben allebei drie kinderen en hun beide echtgenoten zijn gestorven. In Chandrapore is klein groepje Engelsen wat de stad bestuurt. Door deze club, die geleid wordt door meneer en mevrouw Turton, worden veel feesten en partijen georganiseerd voor de andere Engelsen. Dhr. Fielding, het hoofd van een school, is ook een lid van de club. Hij past echter niet echt binnen het clubje omdat hij denkt zoals Mrs Moore en Miss Quested dat doen. Verschillende ontwikkelde Indiërs, zoals Aziz, ontmoeten elkaar om een nieuw maatschappelijk netwerk te weven. Over het algemeen zijn de Indiërs erg aardig en gastvrij voor de Engelsen. Op verzoek van Mrs Moore en Miss Quested maakt Fielding een afspraak voor hen met Aziz en professor Godbole (een brahmaan). Tijdens dit gesprek nodigt Aziz hen uit voor een tochtje naar de grotten van Marabar. Ronny is tegen dit gescharrel met de Indiërs. Miss Quested is naar India gekomen om Ronny's "andere kant" te zien, na een tijdje vertelt ze dat ze hem niet meer wil trouwen en dat je terug wil naar Engeland. Wanneer Aziz ziek is laat hij Fielding een foto van zijn overleden vrouw zien, hiermee geeft hij al zijn geheimen prijs. Door het gesprek wat hierop volgt gaan ze elkaar meer vertrouwen.

Aziz haalt alles uit de kast om het zijn gasten tijdens het tochtje naar de grotten zo goed mogelijk naar de zin te maken. Fielding en professor Godbole zijn echter niet meegegaan, omdat ze de trein niet konden halen. Voor Aziz moet dit de mooiste dag van zijn leven worden. Mrs Moore, die al op leeftijd is, had het benauwd in de grot en ze voelde zich er niet op haar gemak. Daarom besluit ze de klim naar een andere grot niet meer te maken. Aziz beklimt met Miss Quested en een gids de berg voor een bezoek aan de andere grot. Tijdens deze tocht denkt Miss Quested of ze nu wel of niet moet trouwen en ze vraagt Aziz of hij één of meerdere vrouwen heeft. Aziz is diep geschokt over deze vraag, maar hij blijft vriendelijk. Bij de grotten aangekomen gaat Aziz even een grot in om een sigaret op te steken. Als hij buiten komt, is Miss Quested spoorloos. Eerst zoekt Aziz haar in de grotten, maar dan ziet hij haar beneden naar een auto toegaan. Deze auto heeft Fielding afgezet. Bij thuiskomst in Chandrapore wordt Aziz gearresteerd, omdat Miss Quested hem heeft beschuldigd van een

Boekverslag A Passage to India (E. M. Forster)

Joris Broeders

© havovwo.nl (maart 2002)

aanstootgevende toenadering in de grot. Fielding blijft voor Aziz's onschuld pleiten en hij stapt uit de club. Alle Britten, met uitzondering van Fielding en Mrs Moore, gaan achter Miss Quested staan. De Indiërs zijn overtuigd van Aziz's onschuld. Zo wordt de rechtzaak het symbool van het verzet tegen de Engelse overheersing. Miss Quested gaat twifelen over het misdrijf, het voorval is tevens erg zwaarbeladen voor haar, omdat het verbonden is met haar verlovings. Mede door de bovengenoemde meningsverschillen gaat Mrs Moore terug naar Engeland. Tijdens de rechtzaak trekt Miss Quested haar aandacht terug. Aziz wordt als een held door de Indiërs onthaalt. De clubleden willen hierop niets meer met Miss Quested te maken hebben en Fielding vangt haar op. Een andere tegenslag voor Miss Quested is het bericht dat Mrs Moore is gestorven tijdens de terugreis. Tevens eist Aziz een schadevergoeding, hij is zich immers door het proces tegen de Engelsen gaan keren. Miss Quested trouwt niet met Ronny en ze keert terug naar Engeland. Na bemiddeling van Fielding trekt Aziz zijn geldeis in als laatste eerbetoon aan Mrs Moore. Wanneer Fielding aankondigt dat hij naar Engeland gaat, denkt Aziz dat hij met Miss Quested gaat trouwen. Vervolgens verhuist Aziz met zijn drie kinderen naar Mau. Daar heeft hij zijn eigen wereldje zonder Britse invloed, hier wijdt hij zich aan traditie en religie. Fielding zoekt Aziz na zijn reis naar Engeland weer op. Hij vertelt hem dat hij niet met Miss Quested maar met Stella, de dochter van Mrs Moore is getrouwd. Aziz wil echter geen innig contact meer met de Engelsen. Aziz stuurt Miss Quested een brief waarin hij haar bedankt voor haar moed om toch de aanklacht terug te trekken. Uiteindelijk willen Fielding en Aziz wel vriendschap sluiten, maar hun symbolische omgeving houdt dit tegen.

Verdieping

Het verhaal kan zich ongeveer afspelen in de periode 1850 - 1950, dat is India immers een Britse kolonie. Omdat de Indiërs zich in dit verhaal niet zeer sterk verzetten tegen de Britse overheersing en aan de hand van de gebruiksvoorwerpen en vervoermiddelen die in de tekst worden genoemd, denk ik dat het verhaal zich aan het begin van deze periode afspeelt.

De vertelde tijd is ongeveer een jaar, de verteltijd is ongeveer 15 uur. De hoofdlijn van het verhaal is chronologisch, met uitzondering van enkele flashbacks in de gedachte van de hoofdpersonen. Het verhaal heeft een gesloten eind.

Het verhaal speelt zich bijna helemaal in India af. De belangrijkste plaatsen zijn de stad Chandrapore (de rechtzaal in het bijzonder), de grotten van Marabar en het plaatsje Mau.

De klimatologische omstandigheden sluiten niet nauw aan bij het verhaal.

Het verhaal is geschreven vanuit het auctoriale perspectief, hierdoor wordt inzicht verschaft in de gedachten van de verschillende personages.

In het begin van het verhaal is er weinig spanning aanwezig. De spanning komt pas echt tijdens het bezoek aan de grotten van Marabar. De spanning bereikt zijn top bij de arrestatie van Aziz en het hierop volgende proces. Na de afloop van het proces neemt de spanning weer af. Aan het eind van het verhaal neemt de spanning weer enigszins toe, omdat je de afloop van het verhaal wilt weten.

Het thema van het boek is: de contacten tussen de inheemse bevolking en de Britten in Brits-Indië. Motieven hierbij zijn: minachting door de Britten, onderdrukking, vriendelijkheid van Indiërs die steeds meer omslaat in verzet, verschillen van opvattingen tussen Britten.

De hoofdpersonen zijn Aziz, Fielding en Miss Quested. Aziz's is een intellectuele en zeer vriendelijke man. Veel van zijn opvattingen ontleent hij aan tradities en oude Indiase verhalen. In het begin van het verhaal is hij erg goedwillig ten opzichte van de Engelsen, maar na het proces verandert hij deze houding. Hij zondert zich dan af en wil geen innig contact meer met de overheersers. Fielding is een goedaardige Engelsman. Hij laat zich niet meeslepen door de opvattingen van de andere Britten, maar hij is standvast. Hij is zeer aardig tegen de Indiërs. Als Aziz in de gevangenis zit dan is hij bereid zijn lidmaatschap van de club op te geven om zijn eigen overtuiging eropna te houden. Miss Quested is een beetje een kakmadam. Ze is in India steeds in een tweestrijd over haar verlovings met Ronny. Ze weet niet wat ze wil; het ene ogenblik zegt ze dat ze met Ronny wilt trouwen, even later trekt ze dit dan weer in. Ze is echter wel geïnteresseerd in de Indiërs en ze staat voor contacten open. Ze is goedaardig tegen alle mensen. In de rechtzaal bewijst ze dat ze tevens veel moed heeft

Boekverslag A Passage to India (E. M. Forster)

Joris Broeders

© havovwo.nl (maart 2002)

door tegen alle verwachting in de aanklacht terug te trekken.

De titel (overtocht naar India) verwijst naar de reis die de Engelsen naar het Brits-Indië moeten maken. Tevens houdt deze reis een verandering in normen en waarden in en dit komt in het boek duidelijk aan de orde.

De schrijver, E.M. Forster, leefde toen India en Britse kolonie, het wel of niet blijven overheersen was toen een veel besproken onderwerp. Ik denk dat hij daarom dit boek heeft uitgebracht. Tevens zie je dat de schrijver verschillende boeken heeft geschreven over diverse grote gebeurtenissen in de Engelse geschiedenis (De eerste wereldoorlog bijvoorbeeld). De kolonisatie van India hoort hier ook bij. De schrijver schreef dit boek dus in een context waarin nog veel Engelsen voor de overheersing waren, maar waarin er ook al stemmen tegen de kolonisatie opgingen. De boodschap van het boek biedt naar mijn mening tegenstand aan de kolonisatie.

Eindoordeel

Het boek verschaft een goed inzicht in de omgang tussen de Britten en de Indiërs tijdens de Britse overheersing van India. Dit motief komt steeds in het verhaal terug; de verschillen in overtuigingen, redeneringen en normen en waarden worden steeds tegenover elkaar geplaatst. De manier waarop sommige Britten de Indiërs behandelen is niet herkenbaar in mijn belevingswereld, omdat er van een dergelijke behandeling nu geen sprake meer is. Ook kan ik de uiteindelijke rechtvaardiging van het hebben koloniën niet begrijpen. De minachting van Indiërs door de Britten die al in hele kleine dingen in het boek naar voren komt heeft mijn mening ten opzichten van deze eilandbewoners veranderd. Het verhaal bestaat eigenlijk uit twee delen die worden gescheiden door het proces. In het eerste deel probeert Aziz in een zo goed mogelijk blaadje te komen te staan bij de Engelsen, de Indiërs hebben de overheersing dan geaccepteerd. Maar in de loop van de tijd blijken er toch veel verschillen in opvattingen te heersen en ontstaat er wrevel. Het symbool hiervan is de rechtzaak die tegen hem wordt aangespannen. Dit proces wordt voor de Indiërs het symbool voor het verzet tegen de overheersing. Het onderwerp is naar mijn mening dus met voldoende diepgang behandeld.

De gebeurtenissen zijn over het algemeen geloofwaardig. Het deel van het verhaal waarin Aziz wordt opgepakt is erg verrassend, omdat je een dergelijke misdaad niet van zo'n goedaardige man verwacht. De rechtzaak die hierop volgt is een stuk met een hele onverwachte wending. Al het bewijs keert zich immers tegen Aziz, maar toch trekt Miss Quested haar aanklacht in. Je zou verwachten dat na de gelukkige uitslag voor Aziz, het verhaal ten einde zal lopen. De verhaallijn loopt echter nog door, hierdoor eindigt het verhaal niet op de top van de spanning. Dit is wel te begrijpen, omdat het verhaal niet draait om deze rechtzaak, maar juist om de houding van de verschillende nationaliteiten. Omdat de houding van Aziz zo drastisch veranderd na het proces is het naar mijn mening een goed slot.

Doordat het verhaal door een auctoriale verteller is verteld, krijg je inzicht in de gedachtegang van de personen. De afstand ten opzichte van de personen, die altijd groter is bij dit perspectief, wordt hierdoor opgegeven; je wordt sterk bij het verhaal betrokken. De personen lijken door hun ingewikkelde psyche die je door dit perspectief kan ontrafelen erg levensecht en inleving wordt hierdoor ook gestimuleerd.

Omdat het verhaal chronologisch is en omdat er geen grote tijdsprongen in voorkomen, is het vlot te lezen. Het auctoriale vertelperspectief draagt hier ook aan bij. De arrestatie van Aziz en het proces zijn spannende gebeurtenissen. De arrestatie is spannend, omdat je je afvraagt waar de goedaardige Aziz voor is gearresteerd. Het proces is spannend omdat het zo beladen is doordat de rechtzaak het symbool is voor het verzet van de Indiërs tegen de Engelse onderdrukking. De afloop is, ondanks dat hij niet op het hoogtepunt van het boek valt, goed gekozen.

De zinsbouw en de woordkeuze zijn eenvoudig. De gebeurtenissen worden op een zeer heldere en gedetailleerde wijze beschreven, zodat je een goede voorstelling kan maken en je je goed kan inleven. In het boek vinden veel dialogen plaats, deze zijn op een zeer natuurlijke wijze weergegeven.

Boekverslag A Passage to India (E. M. Forster)

Joris Broeders

© havovwo.nl (maart 2002)

Verwerkingsopdracht (De omslag [C])

Ik heb zo veel mogelijk de lay-out aangehouden van het boek: Cal van Bernard MacLaverty uit de BlackBirds serie uitgegeven door Wolters-Noordhoff. De vleugel van de lijster, de zandkleurige blokken die van de voorkant, rug en achterkant doorlopen, en de manier waarop de tekst heb geplaatst heb ik geprobeerd aan te houden. Ik heb een plaatje van Brits-Indië op de voorkant geplaatst, omdat de Britse overheersing van dit prachtige land en de omgang tussen de Britten en de inheemse bevolking een grote rol spelen in het boek. Achterop heb ik een plaatje gezet waarop twee Indiase vrouwen bezig zijn met het oogsten van rijst. De illustraties heb ik in het zwart wit afgedrukt om de tijd die tussen het spelen van het verhaal en de huidige tijd te benadrukken. Ik heb de encarta-cdrom gebruikt als bron voor de informatie over E.M. Forster. Ik heb over de schrijver niet uitgebreid vertelt, omdat dit op de achterkant van de BlackBirds ook niet gebruikelijk is.

